

TOELICHTING

I. Algemeen

1. Inleiding

Met de onderhavige regeling wordt uitvoering gegeven aan de breed gedragen politieke en maatschappelijke wens om de inwoners van het aardbevingsgebied in de provincie Groningen tegemoet te komen en te investeren in toekomstbestendige gebouwen in het aardbevingsgebied. Deze regeling beoogt uitvoering te geven aan de bestuurlijke afspraken die hierover zijn gemaakt op 6 november 2020 (Kamerstukken II 2020/21, 33 529, nr. 830).

Verloop versterkingsprogramma

Het Rijk zet met haar beleid in op aardbevings- en toekomstbestendige gebouwen in Groningen. Bij een toekomstbestendig Groningen hoort een woning- en bouwvoorraad die in goede staat is en voorbereid is op een duurzame energievoorziening. Dat is nu niet bij alle gebouwen in het aardbevingsgebied het geval. Door de uitvoering van de versterkingsopgave wordt een bijdrage geleverd aan het toekomstbestendig maken van een deel van de bouwvoorraad. Met name bij het treffen van zwaardere versterkingsmaatregelen wordt het gebouw grootschalig verbouwd. Dit betekent in veel gevallen dat automatisch ook onderhoud wordt gepleegd en tot verbetering van de woning leidt.

Groningen wordt veiliger door het besluit van het kabinet om de gaswinning uit het Groningenveld af te bouwen. Daarnaast is de bouwkundige kennis van de gevolgen van aardbevingen op gebouwen toegenomen en is er een typologie-aanpak ontwikkeld waarmee gebouwen sneller kunnen worden beoordeeld. Deze ontwikkelingen hebben gevolgen voor de versterkingsopgave. Door toepassing van de nieuwe inzichten kan niet alleen aan de eigenaar veel sneller duidelijkheid worden geboden over de veiligheid van hun gebouw, maar is daardoor ook aannemelijk dat een groot deel van de gebouwen in Groningen geen of minder zware versterkingsmaatregelen meer nodig heeft.

Bestuurlijke afspraken

In deze context zijn op 6 november 2020 bestuurlijke afspraken gemaakt met het Rijk, de provincie Groningen en de gemeenten in het aardbevingsgebied. Het kabinet trekt € 1,42 mld. extra uit om uitvoering van de afspraken mogelijk te maken. Een onderdeel hiervan is om eigenaren tegemoet te komen voor de lange doorlooptijd van de operatie, uitgestelde investeringen in onderhoud en verbetering van het gebouw en de gewekte verwachtingen die zij mogelijk hadden dat hun huis versterkt diende te worden. Dit is uitgewerkt in deze regeling. Verder is de wens om inwoners in het aardbevingsgebied een zekere vorm van genoegdoening te geven. Tegen deze achtergrond blijft het Rijk zich onverkort inzetten om die gebouwen die nu in het versterkingsproces zitten zo snel mogelijk te beoordelen en waar nodig te versterken. Daarnaast doen deze afspraken geen afbreuk aan het recht op schadevergoeding voor waardedaling en immateriële schade.

Tegemoetkomingen eigenaren

Om recht te doen aan de verschillende situaties waarin eigenaren zich bevinden in het versterkingsprogramma, is deze regeling voor verschillende groepen opengesteld met variatie in hoogte van subsidiebedrag en doelbesteding. In paragraaf 2.1 worden de verschillende doelgroepen specifiek benoemd. Met de voorheen bestaande subsidieregeling 'Regeling energiebesparing woningen bouwkundig versterkingsprogramma Groningenveld Eigenaren' konden eigenaren aanspraak maken op € 7.000 verduurzamingssubsidie indien hun woning versterkt diende te worden. Eigenaren van wie het gebouw versterkt dient te worden op grond van een versterkingsadvies die berekend is op basis van oudere inzichten (met NPR 9998: 2018 t2 of eerdere versies) kunnen nog steeds aanspraak maken op dit bedrag (zoals is opgenomen in artikel 2, eerste lid).

Eigenaren van gebouwen die in het versterkingsprogramma zijn opgenomen en beoordeeld op grond van de nieuwste inzichten (alle actuelere versies na NPR 9998: 2018 t2), zullen naar verwachting geen of minder zware versterkingsmaatregelen meer nodig hebben. Bij deze eigenaren is echter de verwachting gewekt dat op een bepaald moment hun gebouw dusdanig

versterkt zou worden. Hierbij zou onderhoud gedeeltelijk bij versterking worden meegenomen. Daarnaast was het mogelijk geweest om het onderhoud, koppelkansen en subsidie voor verduurzaming mee te nemen wanneer het huis versterkt zou worden. Hierdoor hebben eigenaren naar verwachting besloten hun jaarlijkse onderhoud of verbeteringen aan het gebouw uit te stellen. Deze regeling stelt de eigenaar toch in staat om onderhoud te plegen en het gebouw te verduurzamen. Ditzelfde geldt voor gebouwen, ongeacht met welke NPR deze zijn beoordeeld, die aan de veiligheidsnorm voldoen en waarbij er geen versterkingsmaatregelen dienen getroffen te worden. Ook deze eigenaren komen in aanmerking voor onderhavige subsidie.

Rijk en Regio willen tevens invulling geven aan de afspraak een impuls te geven aan het toekomstperspectief van inwoners, sectoren en de algehele economische structuur van de Regio. De aardbevingsproblematiek treft immers meer eigenaren dan alleen die eigenaren van de ruim 26.000 adressen in het versterkingsprogramma. Zij hebben vaak schade aan hun gebouw gehad en hebben veelal geleefd in onzekerheid over de vraag of hun gebouw wel veilig is of toch in de versterkingsopgave zou moeten worden betrokken. Daarom is onderhoud aan het gebouw soms uitgesteld. Bij een toekomstbestendig Groningen hoort een gebouwvoorraad die in goede staat is en voorbereid is op een duurzame energievoorziening. Voor particuliere eigenaren die binnen het aardbevingsgebied wonen, maar van wie de gebouwen niet in het versterkingsprogramma zijn opgenomen, wordt zodoende in deze subsidieregeling de mogelijkheid voor het aanvragen geboden van € 10.000 voor het verbeteren en verduurzamen van het gebouw.

In de bestuurlijke afspraken is tevens de mogelijkheid opgenomen dat eigenaren aanspraak kunnen maken op onafhankelijke ondersteuning bij het maken van keuzes over de inzet van de subsidie. Deze ondersteuning wordt nader uitgewerkt door gemeenten.

Deze regeling wordt in mandaat uitgevoerd door het Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN). Dit is een samenwerking tussen de provincies Groningen, Fryslân en Drenthe, die is vastgelegd in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. SNN was al belast met de uitvoering van de Regeling energiebesparing woningen bouwkundig versterkingsprogramma Groningenveld.

2. Hoofdpijnen van de regeling

2.1. Doelgroep regeling

Zoals benoemd, varieert deze regeling in hoogte van subsidiebedrag en doelbesteding om recht te doen aan de verschillende situaties waarin eigenaren zich bevinden in het versterkingsprogramma. Dit is conform de bestuurlijke afspraken. Hieronder wordt ook de terminologie gebruikt waarmee de verschillende doelgroepen in de verschillende blokken uit die bestuurlijke afspraken zijn geduid.

Blok A 'Bestaande operatie'

1. Eigenaren van gebouwen die versterkt dienen te worden op basis van verouderde inzichten krijgen maximaal €7.000 om te besteden aan verduurzaming van het gebouw. Onder verouderde inzichten wordt de beoordelingsmethodiek NPR:9998:2018 tijdvak 2 of daarvoor geldende versie van de NPR:9998 verstaan.
2. Mocht op basis van een dergelijke beoordeling het gebouw aan de veiligheidsnorm voldoen, komt de eigenaar in aanmerking voor de tegemoetkoming van maximaal € 17.000.
3. Een groep eigenaren krijgt van de Nationaal Coördinator Groningen (NCG) een voorstel om hun gebouw opnieuw te laten beoordelen en daarmee te versterken tegen de nieuwste inzichten. Indien zij hiervoor kiezen kunnen zij vervolgens met een besluit tot herbeoordeling van de NCG- ongeacht de uitkomst van de herbeoordeling – onderhavige subsidie aanvragen van maximaal € 17.000 voor verduurzaming en verbetering van het gebouw. Aanvullend kunnen zij in aanmerking komen voor een vrij te besteden tegemoetkoming van € 13.000. Dit wordt geregeld in het Besluit versterking gebouwen Groningen en vervolgens opgenomen in de ministeriële regeling onder de Tijdelijke Wet Groningen.
4. Om te voorkomen dat eigenaren voor hetzelfde doel meerdere keren subsidie krijgen, zijn gebouwen van woningcorporaties die onder batch 1588 vallen, uitgezonderd.

Blok B 'Clustering'

In de bestuurlijke afspraken is afgesproken dat de aardbevingsgemeenten in totaliteit voor circa 4.000 gebouwen clustervoorstellen doen. Deze clusters zijn voorgesteld om te voorkomen, dat bij de toepassing van de nieuwste inzichten, er binnen het dorp, wijk of straat verschillen ontstaan, die leiden tot sociale ontwrichting. Voor het merendeel van de gebouwen is het uitgangspunt dat alle adressen waarvoor nog geen beoordeling heeft plaatsgevonden, beoordeeld worden volgens de nieuwste inzichten en net als bij blok A in aanmerking komen voor een tegemoetkoming van in totaal € 30.000 bestaande uit maximaal € 17.000 voor verduurzaming en verbetering van het gebouw en € 13.000 vrij te besteden. Zo wordt recht gedaan aan de moeilijk uitlegbare verschillen met de gebouwen in de directe omgeving. Voor deze adressen is een gemeentelijke regeling beschikbaar en zodoende zijn deze adressen uitgesloten van deze regeling. De gemeenten ontvangen hiervoor een specifieke uitkering op basis van een aparte ministeriele regeling waarvoor in de Tijdelijke Wet Groningen een grondslag wordt opgenomen.

Blok C 'Eigenaren van woningen binnen de scope die nog geen beoordeling hebben en niet in een cluster- of resultaatgebied vallen'

Alle eigenaren binnen dit blok krijgen een opname (voor zover dit nog niet is gebeurd) en een beoordeling volgens de nieuwste inzichten. Om de eigenaren in deze categorie tegemoet te komen voor de lange doorlooptijd van de operatie, uitgestelde investeringen in gebouwonderhoud en verbetering en de gewekte verwachtingen ontvangen deze eigenaren ook een subsidie van maximaal € 17.000 voor verduurzaming en verbetering van het gebouw.

Blok E 'Investeren in toekomstperspectief'

Voor particuliere eigenaren die binnen het aardbevingsgebied wonen, maar niet in het versterkingsprogramma zijn opgenomen, is in deze regeling de mogelijkheid opgenomen voor het aanvragen van een subsidie van maximaal € 10.000 voor het verbeteren en verduurzamen van het gebouw. Dit onderdeel van de regeling kent een ander karakter doordat het niet direct verbonden is aan de versterkingsoperatie. Daarnaast wordt voor dit blok beoogd de Groningse bouwvoorraad een impuls te geven, zodoende kunnen enkel eigenaren van gebouwen die bestemd, of mede bestemd, zijn voor bewoning subsidie aanvragen. Eigenaren met een bedrijf aan huis kunnen hier ook aanspraak op maken. Voor eigenaren in dit blok is in totaal € 300 miljoen beschikbaar. Bestuurlijk is afgesproken om specifieke voorwaarden te verbinden aan de eigenaar die hiervoor in aanmerking kan komen. Deze worden toegelicht in de artikelsgewijze toelichting van artikel 2, derde lid. De scope van dit gebied is op postcodeniveau vastgesteld.

Voor woningcorporatiebezit in dit blok zijn separate afspraken worden gemaakt. Hiervoor is € 135 miljoen beschikbaar gesteld. Een deel van het totaalbedrag komt rechtstreeks ten goede aan de huurders wat neerkomt op € 750 per huishouden. Deze adressen komen dan ook niet in aanmerking voor subsidie op grond van artikel 2, derde lid, van deze regeling.

Bovenstaande is samengevat in onderstaand overzicht. Daar waar eigenaren in aanmerking komen voor beide bedragen (de €7.000 verduurzaming en € 10.000 onderhoud en verbetering aan gebouw), valt deze onder artikel 2, tweede lid van deze regeling. En is dit bedrag breed te besteden aan zowel verbetering van het gebouw als verduurzaming, zodat de eigenaar flexibiliteit heeft in het te besteden bedrag.

Eigenaren		€ 7.000 Verduurzaming	€ 10.000 onderhoud en verbetering aan gebouw
Blok A	Versterking volgens liggende beoordeling	X	
	Op norm (ook met liggende beoordeling)	X	X
	Herbeoordeling	X	X
Blok B		Gemeentelijke regeling	Gemeentelijke regeling

Blok C		X	X
Blok E overige Aardbevingsgebied¹			X

2.2. Openstelling en subsidieplafond

De regeling treedt in werking op 1 juni 2021. De regeling maakt het mogelijk dat eigenaren die eerdere investeringen hebben gedaan aan hun gebouw, hiervoor ook subsidie kunnen aanvragen. Dit kan voor eerdere investeringen na 6 november 2020. Dit is het moment dat de bestuurlijke afspraken zijn gepubliceerd en vanaf dit moment kunnen eigenaren zijn gaan investeren in verduurzaming, het onderhoud en de verbetering van hun gebouw in afwachting van de subsidie.

Voor de eigenaren waarvan hun gebouw onderdeel uitmaakt van het versterkingsprogramma (artikel 2, eerste en tweede lid), geldt dat per adres het gehele subsidiebedrag kan worden aangevraagd. Op basis van inschattingen hoeveel eigenaren een aanvraag kunnen indienen, is een subsidieplafond opgenomen van € 245.000.000. Mocht dit plafond niet voldoende middelen behelzen, zal wijziging van het subsidieplafond geschieden door middel van publicatie in de Staatscourant.

Zoals benoemd is voor gebouwen onder Blok E (artikel twee, derde lid), een totaalbedrag van € 300 mln. beschikbaar. Dit is exclusief de uitvoeringskosten van de subsidie. De subsidie zal over drie jaar verspreid worden opgesteld. Dit om eigenaren ook daaropvolgende jaren de mogelijkheid te bieden de subsidie aan te vragen als zij nu nog geen maatregelen aan hun huis willen treffen en de uitvoeringscapaciteit van aannemers over de jaren te verspreiden zodat dit niet zorgt voor een prijsopdrijvend effect. Het bedrag varieert in hoogte, omdat openstelling in 2021 halverwege het jaar plaatsvindt.

2.3. Omvang subsidie

Het subsidiebedrag is 100% van de subsidiabele kosten met een maximum van € 17.000,- per adres, zoals in paragraaf 2.1 is benoemd.

2.4. Subsidiabele activiteiten

De regeling stimuleert verduurzaming, onderhoud en verbeteringen in of verbonden aan het gebouw. Ook de kosten van deelname aan een lokaal energieproject, een maatwerkadviesrapport in het kader van verduurzaming vallen hieronder. In de toelichting van artikel vier, vijf en zes zijn de subsidiabele kosten uitgebreid omschreven. Met deze activiteiten worden investeringen in toekomstbestendige gebouwen in het aardbevingsgebied gestimuleerd.

2.5. Uitvoering

De regeling is zodanig vormgegeven dat de eigenaar centraal staat en deze tot zo min mogelijk administratieve lasten voor aanvragers leidt. Tegelijkertijd zijn, zoals te doen gebruikelijk, wel voldoende waarborgen tegen mogelijk misbruik opgenomen. Aanvragen worden ingediend bij het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN of digitaal met gebruikmaking van het digitale loket op de website www.snn.eu. Het streven is om de aanvragers hierbij zoveel als mogelijk te ondersteunen, bijvoorbeeld door via een machtiging namens hen de aanvraag in te dienen. Bij een digitale aanvraag melden aanvragers zich aan in het E-Loket (elektronisch aanvraagloket) van SNN. Particulieren melden zich aan met behulp van DigiD. Aanvragers anders dan particulieren melden zich aan met behulp van E-Herkenning. Aanvragers kunnen hun aanvragen met andere aanvragen bundelen en op hetzelfde moment indienen, zodat er, zoveel als mogelijk, tegelijkertijd op deze aanvragen zal worden beslist. Ook bij een digitale aanvraag wordt deze mogelijkheid geboden. Dit wordt mogelijk gemaakt omdat bijvoorbeeld deelnemers in een lokaal energieproject er, gelet op de voortgang van het project, belang bij hebben dat op hetzelfde moment duidelijk wordt of de aanvragen van de verschillende deelnemers worden gehonoreerd.

Daarnaast kunnen verschillende subsidies in één aanvraag worden aangevraagd. Dit kan het geval zijn indien een eigenaar een besluit tot herbeoordeling heeft. Hierover worden aanvullende afspraken met NCG-SNN gemaakt om dit voor proces voor de eigenaar zo makkelijk mogelijk te

¹ Exclusief woningcorporatiebezit, hiervoor wordt een separate regeling opgesteld.

maken en zodat het proces aansluit bij het versterkingstraject waarin de eigenaar zich bevindt. Eigenaren kunnen per adres het subsidiebedrag aanvragen maximaal in twee keer. Zodoende hoeft de eigenaar niet in één keer het gehele bedrag aan te vragen en kunnen de subsidiabele activiteiten verspreid worden, wanneer dit de eigenaar uitkomt.

De procedure gaat na indiening van de aanvraag als volgt:

- In het aanvraagformulier wordt een realistische prijsopgaven voor de betreffende maatregelen ingevuld.
- Op een subsidieaanvraag wordt op grond van artikel 22 van het Kaderbesluit BZK-subsidies uiterlijk dertien weken na ontvangst van de volledige aanvraag een beschikking gegeven.
- Vervolgens wordt binnen twee weken na de datum van de beschikking tot subsidieverstreking een voorschot verstrekt van 100% van de subsidiabele kosten.
- Achteraf kan worden gecontroleerd of de maatregelen tijdig zijn aangebracht of geïnstalleerd en in gebruik genomen, dan wel dat het maatwerkadvies-rapport is opgeleverd, bijvoorbeeld door het opvragen van bewijzen.
- De subsidie wordt na zesendertig maanden na verstreking van de subsidie ambtshalve vastgesteld. Hiervoor is geen aparte aanvraag tot subsidievaststelling nodig.
- Indien daartoe aanleiding is kan bij misbruik overeenkomstig artikel 4:49 van de Algemene wet bestuursrecht tot terugvordering van de subsidie worden overgegaan.

3. Samenhang met andere wet- en regelgeving

Gebouweigenaren van wie het gebouw versterkt wordt konden op grond van de voorheen bestaande Regeling energiebesparing woningen bouwkundig versterkingsprogramma Groningenveld in aanmerking komen voor subsidie. Die subsidieregeling is overgaan in deze nieuwe regeling. Echter, de onderhavige nieuwe regeling is breder en bevat een subsidie voor meer groepen burgers, bedrijven, organisaties en instellingen. Naast het subsidiedoel verduurzaming bevat deze regeling ook de nieuwe subsidiedoelen verbetering en onderhoud van het gebouw. Vanwege de ingrijpende wijzigingen is besloten om een nieuwe regeling vast te stellen. Wel heeft de volgende versoepeling plaatsgevonden: de voorwaarde die regelde dat de aanvraag voor subsidie voor een verduurzamingsmaatregel binnen een termijn van één of uiterlijk twee jaar vanaf de versterking moest worden ingediend, is komen te vervallen. Die voorwaarde is komen te vervallen, met oog op de uitgangspunten van de bestuurlijke afspraken dat de bewoner centraal stelt.

Onderhavige subsidie kan gecombineerd worden met subsidies die op grond van andere regelingen zijn verstrekt. Dit kunnen zowel rijksregelingen als regelingen van andere overheden zijn. Voor de rijksregelingen kan in het bijzonder worden gedacht aan de reeds in paragraaf 2.4 genoemde ISDE, Subsidieregeling energiebesparing eigen huis en Regeling waardevermeerdering woningen gaswinning Groningenveld. Dit wil zeggen dat de subsidieregeling gecombineerd mag worden met andere bestaande subsidieregelingen. Of de andere regeling eveneens een dergelijke cumulatie toelaat, zal moeten blijken uit de desbetreffende regeling. De samenloop kan er in ieder geval niet toe leiden dat meer subsidie kan worden verkregen dan 100% van de subsidiabele kosten.

4. Regeldruk

De regeling is beschikbaar voor eigenaren. Deze regeling levert administratieve lasten op voor aanvragers van de subsidie. Aangezien het beschikbare budget als doel heeft om de gebouwen in Groningen een impuls te geven, is het wenselijk om hieraan een doelbesteding te verbinden. Zoals opgenomen in de artikelen vier, vijf en zes is de subsidie vrij breed besteedbaar om tegelijkertijd zoveel mogelijk aan te kunnen sluiten bij de wensen van de eigenaar. Hierdoor is gekozen om deze tegemoetkoming in vorm van een subsidie beschikbaar te stellen.

Aanvragers kunnen de subsidie aanvragen nadat de regeling is opengesteld. Eigenaren waarvan hun gebouw in de versterkingsoperatie is opgenomen, zullen via de NCG op de regeling geattendeerd worden. De eigenaar kan ook zelf actief op zoek gaan naar informatie over subsidie. Met behulp van die informatie kan de particulier zich via de website van SNN verder verdiepen in de voorwaarden voor het kunnen benutten van de subsidie. Afspraken tussen NCG en SNN zijn gemaakt waardoor de eigenaar bij het aanvragen van de subsidie niet hoeft te bewijzen onder welke categorie het gebouw van de eigenaar valt, maar met het opgeven van het adres deze

informatie beschikbaar is. Voorts dient bij de aanvraag onder meer de onderbouwing van in het aanvraagformulier vermelde kosten te worden overgelegd. Dit wordt geacht een minimale inspanning voor de eigenaar te zijn waarbij voldoende duidelijk kan worden gemaakt waar de subsidie aan zal worden besteed.

Het doen van de subsidieaanvraag, inclusief het lezen van de informatie op de website van SNN, kost de aanvrager ongeveer 60 minuten. Bij een standaard tarief voor burgers van € 15,- per uur en voor bedrijven van € 37,- per uur kost dit de aanvrager derhalve € 15,- respectievelijk € 37,-.

De verwachting is dat zich over de jaren 45.000 aanvragers zullen melden. Hiervan zal ca. 1%² (derhalve 450 aanvragers) niet-particuliere aanvragers betreffen. De totale administratieve lasten van de subsidieaanvraag komen daarmee op € 684.900,- (44.550 maal € 15,- = € 668.250,- plus 450 maal € 37,- = € 16.650,-). Dat is 0,13% van het totaal beschikbaar gestelde subsidiebedrag over 5 jaren.

5. Staatssteun

Aangezien de regeling een generieke maatregel is waarvoor een ieder die aan de gestelde voorwaarden in artikel 2 voldoet in aanmerking komt, is er geen sprake van staatssteun.

6. Consultatie

Pm.

II. Artikelsgewijs

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

Dit artikel bevat enkele begripsbepalingen.

Met een "*adres*" is aangesloten bij de Wet basisregistratie adressen en gebouwen en wordt in deze regeling bedoeld: een door het bevoegde gemeentelijke orgaan aan een verblijfsobject, een standplaats of een ligplaats toegekende benaming, bestaande uit een combinatie van de naam van een openbare ruimte, een nummeraanduiding en de naam van een woonplaats. Een verblijfsobject is in die wet omschreven als de kleinste binnen één of meer panden gelegen en voor woon-, bedrijfsmatige, of recreatieve doeleinden geschikte eenheid van gebruik die ontsloten wordt via een eigen afsluitbare toegang vanaf de openbare weg, een erf of een gedeelde verkeersruimte, onderwerp kan zijn van goederenrechtelijke rechtshandelingen en in functioneel opzicht zelfstandig is.

Onder "*batch 1.588*" wordt verstaan de batch van 1588 woningen waarvoor een afwijkende aanpak is vastgesteld, de zogenoemde batch 1588. Dit betreft woningen in de gemeenten Appingedam, Delfzijl (op 1 januari 2021 in verband met gemeentelijke herindeling behorende tot de gemeente Eemsdelta), Groningen en Midden-Groningen, waarover op 11 maart 2019 bestuurlijke afspraken zijn gemaakt in het Convenant Batch 1588. Eigenaren van deze woningen maken aanspraak op subsidie ten behoeve van het versnellen en uitvoeren van maatregelen aan die woningen.

Onder "*beoordeling*" wordt verstaan de beoordelingsmethodiek om te bepalen of een gebouw aan de norm voor aardbevingsbestendigheid wordt voldaan. Zie hierover ook de artikelsgewijze toelichting bij artikel 2.

Onder het begrip "*clustering*" wordt verwezen naar de gebouwen die door de gemeenten zijn geselecteerd voor maatwerk in het kader van de bestuurlijke afspraken "Blok B". Zie hierover paragraaf 2.1 van het algemeen deel van deze toelichting.

Onder "*gebouw*" wordt een breed aantal bouwwerken verstaan. Naast woningen, gaat het bijvoorbeeld om winkels, kantoren en andere bedrijfsgebouwen.

² Dit wordt als algemene richtlijn gehanteerd, niet gebaseerd op cijfers uit het versterkingsprogramma.

Het "*versterkingsprogramma*" is het brede begrip van de versterkingsoperatie van gebouwen in Groningen die als gevolg van de bodemweging door gaswinning uit het Groningenveld en de gasopslag bij Norg noodzakelijk is

"*Kaderbesluit*" verwijst naar het van toepassing zijnde subsidiekader in het Kaderbesluit BZK-subsidies.

De definitie "*Lokaal energieproject*" verwijst naar lokale projecten gericht op energiebesparing en – opwekking waaraan bewoners gezamenlijk deelnemen.

Een "*maatwerkadviesrapport*" is een rapport dat wordt opgesteld door een deskundige over de energiebesparende maatregelen die in een gebouw kunnen worden aangebracht.

Een "*meldcode*" is een code die op basis waarvan de subsidieaanvrager kan beoordelen of de type en het merk van de installatie voor de productie van duurzame energie waarvoor subsidie wordt aangevraagd, voldoet aan de gestelde subsidievoorwaarde.

"*Typologie*" is een van de aangewezen beoordelingsmethoden om te beoordelen of een gebouw aan de veiligheidsnorm voldoet. Het betreft een methodiek waarbij deze beoordeling kan plaatsvinden op basis van een vastgestelde verzameling gebouwen met dusdanig vergelijkbare constructieve kenmerken dat hun gedrag bij en weerstand tegen aardbevingen zich op een vergelijkbare wijze laat beschrijven.

"*Verduurzamingsmaatregel*" beschrijft de activiteiten ten behoeve van het verduurzamen van het gebouw waarvoor subsidie kan worden verstrekt.

Artikel 2. Subsidieverstrekking

In dit artikel is vastgesteld welke eigenaren in aanmerking komen voor subsidie op grond van deze regeling en aan welke activiteiten deze kan worden besteed. Zie hierover paragraaf 2.1 van het algemeen deel van deze toelichting.

Het eerste lid betreft eigenaren van wie hun gebouw op basis van verouderde inzichten versterkt dient te worden. Met dit lid wordt bepaald dat deze eigenaren subsidie kunnen aanvragen om hun gebouw te verduurzamen. Om te voorkomen dat eigenaren voor hetzelfde doel meerdere keren subsidie krijgen, zijn gebouwen die onder de clustering vallen en gebouwen van woningcorporaties die onder batch 1588 vallen, uitgezonderd. Met een "gebouw dat deel uitmaakt van het versterkingsprogramma" wordt in bedoeld dat een gebouw mogelijk niet voldoet aan de veiligheidsnorm als gevolg van beweging van de bodem als gevolg van de aanleg of de exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van het winnen van gas uit het Groningenveld en zodoende in de werkvoorraad van de Nationaal Coördinator Groningen is opgenomen om te worden opgenomen en beoordeeld. Eigenaren van wie de gebouwen niet zijn opgenomen in de werkvoorraad, die zich niet veilig voelen in hun gebouw en een opname wensen, kunnen bij de NCG een verzoek indienen om te laten onderzoeken of hun gebouw versterking behoeft. Wanneer een opname heeft plaats gevonden bepaalt de NCG op basis van een rapport daarover of het nodig is om het gebouw verder te onderzoeken. Indien dit het geval is, komt de eigenaar in aanmerking voor een beoordeling en wordt het gebouw daarmee onderdeel van het versterkingsprogramma.

Het tweede lid regelt de scope van eigenaren die de subsidie voor verduurzaming, onderhoud en verbetering van hun gebouw kunnen aanvragen. De eigenaren die hiervoor in aanmerking komen zijn degenen van wie hun gebouw (her)beoordeeld wordt met de nieuwste inzichten (NPR:9998:2018 tijdvak 5 of een actuelere beoordelingsmethodieken). Tevens komen eigenaren in aanmerking van wie het gebouw op basis van de beoordeling (ongeacht met welke versie) op norm is en geen versterkingsmaatregelen noodzakelijk zijn.

Het derde lid bepaalt dat de eigenaren van gebouwen die niet in het versterkingsprogramma zijn opgenomen, ook in aanmerking komen voor subsidie voor de kosten van verduurzaming, onderhoud en verbetering van hun gebouw. Dit zijn eigenaren die nog niet voor bovenstaande lid in aanmerking komen omdat hun gebouw niet in het versterkingsprogramma is opgenomen, maar wel in het aardbevingsgebied bevindt. Het gebied zoals bedoeld in deze regeling, is het gebied waar ook de waardedalingregeling voor woningen van toepassing is aangevuld met de gebouwen

met postcodes 9679/9681/9682. Deze eigenaren vallen in het benoemde "blok E" van de bestuurlijke afspraken, waarbij extra voorwaarden en uitzonderingsgronden zijn afgesproken. Ten eerste wordt hiermee beoogd de Groningse gebouwvoorraad een impuls te geven, zodoende kunnen enkel eigenaren van gebouwen die bestemd, of mede bestemd, zij voor bewoning subsidie in dit lid aanvragen. Eigenaren met een bedrijf aan huis kunnen hier ook aanspraak op maken. Hierbij valt te denken aan boerderijen of een kapper aan huis.

Tevens komen eigenaren van wie hun gebouw nieuw is gebouwd en opgeleverd na 1 januari 2016 (zoals opgenomen in proces-verbaal van oplevering) niet in aanmerking. De gedachte achter het uitzonderen van nieuwbouwwoningen is tweeledig i) het feit dat eigenaren de eerste 5-10 jaar nagenoeg geen grootschalig onderhoud hebben, en dat zij zodoende ook minder (achterstallig) onderhoud hebben en ii) dat sinds april 2014 eigenaren een bijdrage kunnen ontvangen voor de meerkosten van aardbevingsbestendige nieuwbouw via de nieuwbouwregeling. Voor deze eigenaren is er geen noodzaak om eventueel onderhoud uit te stellen aangezien hun gebouw op norm is. Omdat eigenaren de regeling pas echt hebben kunnen toepassen in het ontwerpen van hun huis, wordt zodoende als begindatum 1 januari 2016 opgenomen in de regeling. Daarnaast hebben zijn er separate afspraken met woningcorporaties gemaakt en wordt zodoende "eigendom van een toegelaten instelling als bedoeld in artikel 19 van de Woningwet" uitgesloten.

In het vierde lid is vastgelegd dat alleen eigenaren de subsidie kunnen aanvragen als hun gebouw ten tijde van het vaststellen van de bestuurlijke afspraken (6 november 2020) als adres bestond. Dit heeft als doel om te voorkomen dat eigenaren hun gebouw laten splitsen om zo in aanmerking te komen voor meer subsidie. Eigenaren waar sloop-nieuwbouw het geval is in het kader van de versterking kunnen subsidie aanvragen.

Het vijfde lid regelt de mogelijkheid om voor een adres twee keer subsidie aan te vragen voor de activiteiten waarvoor op grond van de regeling subsidie kan worden aangevraagd. De subsidie mag in dat geval niet hoger zijn dan de maximumbedragen van de subsidies zoals in artikel 8 is vastgesteld.

In het zesde lid is bepaald dat de subsidie ook kan worden verstrekt als de eigenaar op grond van andere regelingen in aanmerking kan komen voor subsidie of financiering. Hierop is ingegaan in het algemeen deel van de toelichting.

Het zevende en achtste stellen de termijnen vast waarbinnen aanvragen voor subsidies kunnen worden ingediend. Voor de eigenaren in blok E, artikel 2, derde lid, zal deze later in werking treden dan voor eigenaren in het versterkingsprogramma. Hierover is bestuurlijk afgesproken dat eigenaren in de versterkingsoperatie eerst worden geïnformeerd en vervolgens de rest van het aardbevingsgebied. Daarnaast is dit laatste deel financieel begrensd en om eigenaren eerst voldoende tijd te geven om een bestedingsplan te maken voor de subsidie, zal deze pas opengesteld worden op 1 juli.

Het negende lid schrijft voor dat voor de aanvraag een vastgesteld formulier moet worden gebruikt. Dit formulier stelt het Samenwerkingsverband Noord-Nederland, dat namens de minister de regeling uitvoert, beschikbaar.

Artikel 3. De aanvraag

In artikel 3 zijn regels gesteld ten aanzien van de gegevens die ten minste in de aanvraag opgenomen moeten zijn. Conform het uitgangspunt in paragraaf 2.5 benoemd, worden hieraan minimale eisen gesteld. Omdat zowel subsidie kan worden verstrekt voor activiteiten die nog moeten plaatsvinden, als voor activiteiten die al hebben plaatsgevonden kan een onderbouwing van de kosten blijken uit een door de aanvrager opgestelde begroting van voorgenomen maatregelen, een offerte of een factuur en het daarbij behorende betalingsbewijs.

Artikel 4. Subsidiabele kosten bij verduurzaming

De regeling stimuleert de aanschaf, ingebruikname en het uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen. Deze maatregelen worden uitgevoerd aan het gebouw, maar kunnen, afhankelijk van het type maatregel, ook plaatsvinden in het kader van een lokaal energieproject. Deze ruimte wordt geboden enerzijds omdat het gebouw van de aanvrager zich niet altijd leent voor het treffen van de verduurzamingsmaatregelen en anderzijds omdat ook lokale

energieprojecten, waar de aanvrager aan deelneemt, een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan duurzame energieopwekking. Een lokaal energieproject is een project dat wordt uitgevoerd in een postcodegebied als bedoeld in artikel 47, eerste lid, onderdeel z, van de Wet belastingen op milieugrondslag. Dit is een gebied (ook wel postcoderoos genoemd) waarbinnen de postcodes in het postcodesysteem beginnen met eenzelfde getal van vier cijfers, alsmede de direct aangrenzende gebieden waarbinnen de postcodes in het postcodesysteem (het systeem, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel j, van de Postwet 2009, dat wordt gebruikt door de verlener van de universele postdienst, bedoeld in artikel 2, eerste lid, onderdeel g, van de Postwet 2009) eveneens beginnen met eenzelfde getal van vier cijfers. Bij het opstellen van de lijst met subsidiabele maatregelen zijn, maatregelen opgenomen zoals deze ook in de Regeling energiebesparing woningen bouwkundig versterkingsprogramma Groningenveld waren opgenomen. Naast bovenstaande maatregelen wordt subsidie verstrekt voor een maatwerkadvies door een gecertificeerd adviseur. Subsidie voor een energieadvies wordt alleen verstrekt als dit in de vorm is van een officieel maatwerkadviesrapport. Een maatwerkadviesrapport wordt gegeven door een bedrijf dat gecertificeerd is volgens de Beoordelingsrichtlijn (BRL) 9500, deel 02. Dit bedrijf (de certificaathouder) laat de opname van het gebouw doen door een gecertificeerd EPA-adviseur. Dit is een persoon die voldoet aan de eisen van vakbekwaamheid zoals opgenomen in de beoordelingsrichtlijn.

Artikel 5. Subsidiabele kosten voor onderhoud

In dit artikel is bepaald dat welke kosten voor onderhoud subsidiabele kosten zijn. Onderhoud is het vervangen of herstellen van onderdelen aan het gebouw waardoor het woon- of verblijfscomfort hetzelfde blijft. Dit zijn instandhoudingswerkzaamheden, maar hebben eveneens betrekking op het reduceren van de onderhoudskosten en de verlenging van de levensduur van het object. Gedacht kan hierbij worden aan het vervangen van kozijnen, vernieuwing sanitaire voorzieningen, elektrische bedrading en dakbedekking. Om de eigenaar centraal te stellen, is gekozen om voor deze brede doelbesteding en is geen limitatieve lijst van bestedingsdoelen opgenomen.

Artikel 6. Subsidiabele kosten voor verbetering

In dit artikel is vastgesteld dat subsidiabele kosten voor gebouwverbetering gelden voor activiteiten voor verbetering aan het gebouw of wanneer deze verbonden zijn aan het gebouw. Bijgebouwen zoals een schuur of een garage die verbonden zijn aan het gebouw kunnen hierbij ook worden betrokken. Hiermee wordt de relatie met de versterkingsoperatie gelegd. Kosten aan de inboedel (zoals het aanschaffen van een nieuwe televisie) zijn uitgesloten, dit om met de subsidie duurzame investeringen in de gebouwen te stimuleren. Onder verbetering van het gebouw valt het treffen van nieuwe voorzieningen waardoor meer wooncomfort ontstaat. Te denken valt aan het aanbrengen van nieuwe voorzieningen, zoals een cv-ketel, of het vernieuwen van de aanwezige verouderde voorzieningen naar de huidige standaard, zoals een vernieuwde keuken. Evenals het aanbrengen van luxere voorzieningen, zoals een uitbreiding van de badkamer valt onder de subsidiabele kosten. Om de eigenaar centraal te stellen, is gekozen om voor deze brede doelbesteding en is geen limitatieve lijst van bestedingsdoelen opgenomen.

Artikel 7. Subsidiabele kosten vóór aanvraag gemaakte kosten

Dit artikel regelt dat eigenaren ook in aanmerking kunnen komen voor subsidie als zij voor de indiening van de aanvraag de activiteiten die voor subsidie in aanmerking komen, hebben uitgevoerd. Wel is hieraan de voorwaarde verbonden dat de activiteiten na 6 november 2020, dus nadat bekend is geworden dat deze kosten in aanmerking komen voor subsidie, moet zijn gedaan.

Artikel 8. Hoogte van de subsidie

In artikel 8 is bepaald hoe hoog de subsidie maximaal bedraagt, waarbij onderscheid gemaakt is in hoogte afhankelijk van in welke situatie de eigenaar zich bevindt zoals in paragraaf 2.1 benoemd.

Artikel 9. Vaststelling van de subsidie

Dit artikel regelt dat de subsidie ambtshalve wordt vastgesteld na het verstrijken van de termijn waarop de gesubsidieerde activiteiten moeten hebben plaatsgevonden. In artikel 12 is deze termijn vastgesteld op zesendertig maanden.

Artikel 10. Afwijzingsgronden

In artikel 10 zijn, in aanvulling op de gronden uit het Kaderbesluit BZK-subsidies, gronden opgenomen voor een gedeeltelijke afwijzing van de subsidie vastgesteld. Dat is aan de orde bij overschrijding van de bedragen die maximaal aan subsidie kunnen worden verleend en de subsidieplafonds. In die gevallen wordt subsidie verleend tot het gestelde maximum of het subsidieplafond.

Artikel 11. Subsidieplafonds

In artikel 11, eerste en tweede lid, is de wijze van verdeling van het subsidieplafond geregeld. Deze verdeling gebeurt op volgorde van binnenkomst van de aanvragen. In artikel 9, eerste lid, van het Kaderbesluit BZK-subsidies is geregeld dat in dat geval de aanvraag die het eerst is binnengekomen, het eerst voor subsidie in aanmerking komt. Een aanvraag geldt als binnengekomen op het moment waarop de aanvraag volledig is. Indien op de dag dat het subsidieplafond wordt bereikt meer dan één aanvraag wordt ontvangen, wordt de onderlinge rangschikking van die aanvragen vastgesteld door middel van loting (artikel 9, tweede lid, van het Kaderbesluit BZK-subsidies). Op grond van artikel 4:25, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht wordt een subsidie geweigerd voor zover door verstrekking van de subsidie het subsidieplafond zou worden overschreden.

Zie tevens paragraaf 2.2 van deze toelichting op onderbouwing van de subsidieplafonds.

Artikel 12. Verplichtingen van de subsidieontvanger

In dit artikel zijn de verplichtingen opgenomen van de subsidieontvanger. Daarbij is in het eerste lid opgenomen dat de eigenaren waarvoor op grond van deze regeling een subsidie is verleend de activiteiten binnen 36 maanden moeten zijn uitgevoerd. Voor deze relatief lange termijn is gekozen omdat de eigenaar zodoende voldoende tijd heeft om de activiteiten heeft uit te voeren waarbij rekening is gehouden met de uitvoeringscapaciteit van de aannemers. Mocht deze termijn toch te kort zijn, wordt met het tweede lid de mogelijkheid verschaft om de termijn te verlengen. Deze termijn kan, indien daartoe aanleiding is, meerdere malen worden verlengd.

Artikel 13. Vervallen eerdere subsidieregeling

Met de inwerkingtreding van deze regeling vervalt de voorloper ervan, de Regeling energiebesparing woningen bouwkundig versterkingsprogramma. De regeling blijft wel van toepassing op de al verstrekte subsidies. Zie ook het algemeen deel van deze toelichting.

Artikel 14. Horizonbepaling

Met het opnemen van een vervaltermijn in artikel 14 wordt gehandeld overeenkomstig artikel 4.10, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016. Hierin is geregeld dat een subsidieregeling vervalt binnen vijf jaar na inwerkingtreding van de regeling. Dat wil niet zeggen dat na ommekomst van die termijn niet opnieuw een vergelijkbare subsidieregeling kan worden vastgesteld, maar daarvoor moet dan de procedure van artikel 4.10, zesde lid, van de Comptabiliteitswet 2016 in acht worden genomen. Hiertoe moet een ontwerp van die subsidieregeling ter kennis worden gebracht aan de Tweede Kamer en kan deze eerst dertig dagen nadien worden vastgesteld.

Artikel 15. Inwerkingtreding

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van de regeling. De regeling treedt in werking met ingang van 1 juni 2021. Hiermee is afgeweken van het systeem van vaste verandermomenten en minimale invoeringstermijn. De doelgroep is gebaat bij een spoedige inwerkingtreding. Over de mogelijkheden van de regeling en het openen van het loket per 1 juni is op verschillende manieren gecommuniceerd.

Artikel 16. Citeertitel

Dit artikel regelt de citeertitel van de regeling.